Tillväxtanalys
Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser

Remissvar

Klimat- och näringslivsdepartementet
E-post:
kn.registrator@regeringskansliet.se
Kopia:
kn.nim.remisser@regeringskansliet.se

Vårt ärendenummer: 2026/144
Ert ärendenummer: KN2026/01835

2026-10-13

Remissvar av Europeiska kommissionens förslag om inrättande av en åtgärdsram för att stärka unionens innovationsekosystem och om ändring av förordning (EU) 2017/1001 (förordningen om europeisk innovation)

Tillväxtanalys ska analysera, utvärdera och redovisa effekter av statens insatser för hållbar nationell och regional tillväxt och näringslivsutveckling. Myndigheten ska ta fram beslutsunderlag och rekommendationer för utveckling, omprövning och effektivisering av statliga åtgärder samt, om det är relevant, peka på viktigare målkonflikter. Remissvaret är skrivet utifrån dessa utgångspunkter.

Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser har mottagit rubricerad remiss av Klimat- och näringslivsdepartementet för yttrande.

Tillväxtanalys lämnar nedan synpunkter på Europeiska kommissionens förslag till förordning om en åtgärdsram för att stärka unionens innovationsekosystem och om ändring av förordning (EU) 2017/1001 (European Innovation Act). Yttrandet avgränsas till förslagets samhällsekonomiska konsekvenser för innovation, kommersialisering och konkurrenskraft. Myndigheten tar inte ställning till förslagets rättsliga eller administrativa detaljer.

Tillväxtanalys övergripande bedömning

Tillväxtanalys tillstyrker initiativet att förbättra förutsättningarna för innovation och kommersialisering på EU:s inre marknad. Gemensamma regler och bättre tillgång till information kan minska transaktionskostnader och underlätta samordning mellan

företag, finansiärer och offentliga köpare. Detta kan leda till förbättrade förutsättningar för kommersialisering av innovationer. Det finns potential för positiv påverkan på samhällsekonomin vissa förväntade samhällsekonomiska effekter behöver dock underbyggas tydligare, se nedan.

EU har länge varit starkt inom FoU men relativt svagare att omsätta forskningsresultat i kommersiella innovationer och växande företag. Mot den bakgrunden delar Tillväxtanalys kommissionens bedömning att det krävs åtgärder som minskar strukturella hinder inom EU:s innovationsekosystem som hämmar kommersialisering. De två huvudsakliga förslag som lyfts syftar båda i stora drag till att förbättra samordning och matchning samt minska informations- och transaktionskostnader på EU:s inre marknad för innovation. Förslagen är tänkta att stärka innovation i olika skeden av innovationslivscykeln, vilket Tillväxtanalys (2026:05) funnit vara centralt för den gröna omställningen.[1]

Tillväxtanalys välkomnar även den tydliga ambitionen, enligt artikel 40 och konsekvensanalysen, att utvärdera förordningen.[2] Myndigheten vill understryka vikten av att redan vid utformningen säkra goda förutsättningar för utvärdering, genom en konkret utvärderingsstrategi och -design, med tydligt ansvar för datainsamling, dokumentation och tillgängliggörande av underlag. För FoU-upphandling bör exempelvis inkomna anbud, både vinnande och övriga, samt att bedömning- och tilldelningsbeslut dokumenteras och bevaras. Detta för att kunna bedöma åtgärdernas effekter från andra förändringar och i förlängningen bedöma deras kostnadseffektivitet.[3]

Gemensamma regler för offentlig FoU-upphandling

Kommissionens förslag gällande FoU-upphandling syftar till att förenkla och effektivisera det offentliga upphandlingsförfarandet. Tillväxtanalys är positiv till åtgärder som kan minska fragmentering och förbättra effektiviteten i offentlig FoU-upphandling. Ökade utgifter för FoU-upphandling anges dock som ett specifikt mål, även om det inte är bindande utgiftsmål.[4] Tillväxtanalys framhåller att ökad upphandlingsvolym behöver motiveras samhällsekonomiskt. I den mån målet leder till ökad eller omfördelade offentliga resurser bör underlaget tydligare analysera vilken FoU och innovation som tillkommer, risken att offentliga medel ersätter privat finansierad FoU samt alternativkostnader i förhållande till andra användningar av resurserna. Förslagets konsekvensanalys bör dock tydligare belägga reglernas tillkommande nytta och i vilken utsträckning resultaten från stora forskningsinfrastrukturer är överföringsbara till andra offentliga köpare.[5] En tydligare analys av dessa konsekvenser

---

[1] Tillväxtanalys (2026). Främjande av grön innovation i olika faser. En systematisk litteraturöversikt. Rapport 2026:05. Östersund.

[2] Se konsekvensanalysen: Europeiska kommissionen (2026), Impact Assessment Report, SWD(2026) 567 final.

[3] Tillväxtanalys har skrivit flera rapporter på området om förbättrade förutsättningar för utvärdering av närings- och innovationspolitiken, se Tillväxtanalys (2023), Tillväxtpolitiska insatsers logik, effekt och utvärderingsbarhet, Tillväxtanalys (2024), Effektutvärderingar för politikutveckling — styrning för bättre förutsättningar.

[4] Se ”Specific objective No 2” i förslaget.

[5] Konsekvensanalysen använder en multiplikator från stora forskningsinfrastrukturinvesteringar när man beräknar leverantörsvinster för FoU-upphandling, och behandlar multiplikatorn som en tillkommande effekt av nya upphandlingstekniker.

skulle stärka underlaget för att bedöma förslagets påverkan på EU:s produktivitet och konkurrenskraft.

Värdering, finansiering och kommersialisering av immateriella rättigheter
Förslagets andra del syftar till att främja kommersialisering av immateriella rättigheter (IPR) genom att underlätta möjligheter till finansiering. Det är välriktat då innovationsforskningen länge har uppmärksammat marknadsmisslyckanden kopplade till innovatörers förutsättningar för kapitalanskaffning (särskilt i fasen mellan demonstration och kommersialisering).[6, 7] EUIPO föreslås utveckla ett gemensamt värderingsramverk, en digital plattform för licensiering och överlåtelse av immateriella rättigheter samt tillhandahålla data och kompetensstöd. Tillväxtanalys är positiv till åtgärder som minskar informations- och transaktionskostnader och förbättrar företagens möjligheter att använda immateriella rättigheter för finansiering.

Tillväxtanalys vill framhålla att förslagets åtgärder för att underlätta finansiering och kommersialisering genom IPR främst är relevanta för innovativa företag som använder sådana rättigheter, vilket är en ekonomiskt viktig grupp.[8,9] Samtidigt visar tidigare forskning att många innovativa företag i stället förlitar sig på andra mekanismer, såsom sekretess och teknologiskt försprång, och att användningen av IPR varierar mellan branscher och teknikområden.[10] Innovationsundersökningen CIS för 2022–2024 i Sverige visar också att fler innovativa företag bedrev innovationsverksamhet utan att ansöka om immaterialrättsligt skydd under perioden än som ansökte om sådant skydd.[11]

För att nå det övergripande målet att stärka innovation och uppskalning i EU är det viktigt att finansieringshinder adresseras för de innovativa företag som förslaget riktar in sig på, men också inom områden där IPR används i mindre utsträckning.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektören. Föredragande har varit analytiker Tobias Häggmark och David Birksjö. I ärendets handläggning har även Peter Svensson och enhetschef Magnus Gustavsson och Pernilla Andersson Joona medverkat.

Sverker Härd
Generaldirektör

Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser

Postadress: Studentplan 3, 831 40 Östersund

---

[6] Armitage, S., Bakhtian, N., & Jaffe, A. (2024). Innovation market failures and the design of new climate policy instruments. Environmental and Energy Policy and the Economy, 5(1), 4-48.
[7] Tillväxtanalys (2026). Främjande av grön innovation i olika faser. En systematisk litteraturöversikt. Rapport 2026:05. Östersund.
[8] EUIPO (2026). IP and Innovation in European Sectors – Industry-level Analysis Report.
[9] Draghi, M. (2024). *The future of European competitiveness*. European Commission. https://commission.europa.eu/topics/competitiveness/draghi-report_en
[10] Hall, B. H., Helmers, C., Rogers, M. & Sena, V. (2014). The Choice between Formal and Informal Intellectual Property: A Review. Journal of Economic Literature, 52(2), 375–423.
[11] Innovationsenkätundersökningen Community Innovation Survey genomförs i Sverige av Statistiska centralbyrån och som samordnas av Eurostat.

Telefon: 010-447 44 00
E-post: info@tillvaxtanalys.se
Webb: www.tillvaxtanalys.se
Organisationsnummer: 202100–6164